

Eglute

1973 SPALIS

▲ eglutė ▲

1973 SPALIS

turinys

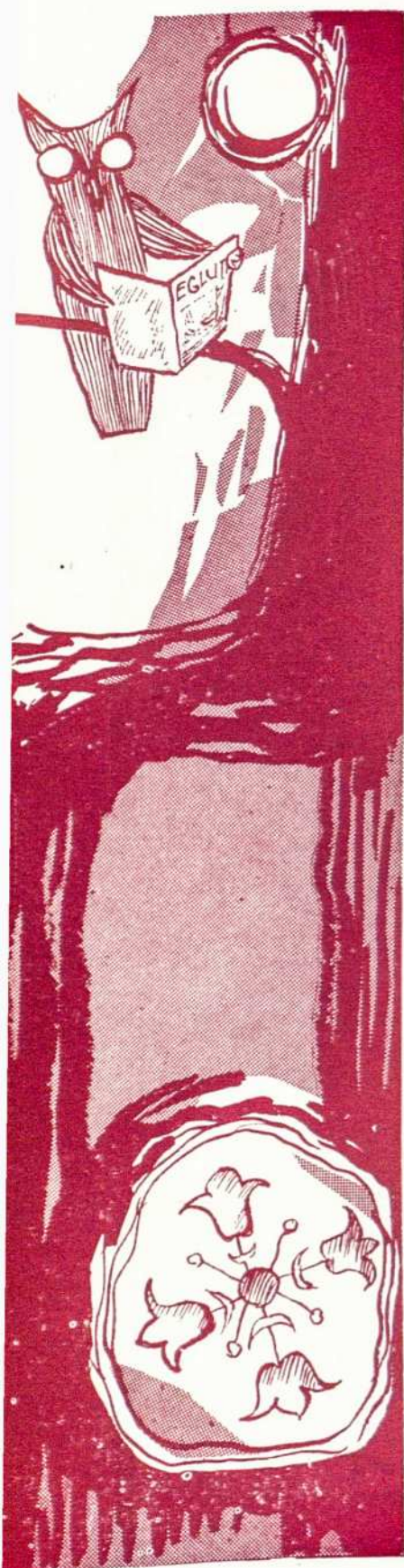
- 3 ŠVILPĖ VĖJAS, R. Jotvingytė
- 4 MAUI IMTYNĖS SU SAULE, D. Sadūnaitė
- 12 SIDABRINIAI BURTAI, R. Jotvingytė
- 13 RAGANA, F. Kirša
- 16 SAPNAS AR NESAPNAS? J. Jankus
- 26 MOZARTAS, D. Polikaitis
- 27 VOVERYTĖS STRAKSYTĖS PIRMOJI ŽIEMA,
L. Bradūnaitė
- 28 LAPŲ GALVOSŪKIS, R. Karosaitė
- 29 AR ŽINAI? E. J.
- 30 MŪSU KŪRYBA
- 32 PAVEIKSLŲ PARODA

piešiniai

- Z. Sodeikienė — viršelis
- A. Trinkūnas — viršelio užrašo vinjetė
- A. Sruoginienė — 3, 15, 16, 19, 20, 23, 25, 30
- D. Stončiūtė — 4, 5, 7, 8, 9, 11
- J. Paukštienė — 12
- A. Balukas — 13, 14, 15

EGLUTĖ — vienintelis lietuviškas laikraštėlis vaikams išeivijoje. Redakciją sudaro: ses. Ona Mikailaitė, Elena Juknevičienė, Danguolė Sadūnaitė. Administruoja ir spausdina Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, Connecticut 06260. Prenumerata metams — \$5.00, vieno numerio kaina — \$0.50.

EGLUTĖ — "The Little Fir" is a magazine for Lithuanian children. Published monthly except July and August by the Sisters of the Immaculate Conception. Published and printed at Immaculate Conception Convent, Putnam, Connecticut 06260. Yearly subscription — \$5.00; single copy — \$0.50. Second class postage paid at Putnam, Connecticut 06260.

ŠVILPĖ VĖJAS

Ritonė Jotvingytė

Švilpė vėjas pro eglaitę,
Pro pušyną ir klevus —
Švilpė, lėkė ir dulkėjo
Į nežinomus vartus.

Į vartus už saulės tako,
Ten, kur gilės ant šakų,
Kur nugeltę šnara lapai
Rudenojančių šilų.

Vėjas pūtė, vėjas gaudė,
Snūdo girios ir laukai —
Rauda bruknių žalios akys,
Rauda spanguolių veidai.

Švilpė vėjas pro eglaitę,
Pro pušyną, pro klevus —
Švilpė, lėkė ir dulkėjo
Į plačius rudens vartus.

MAUI IMTYNĖS SU SAULE

Havajų legenda

Sulietuvino Danguolė Sadūnaitė. Redagavo E.J.

Baigęs žvejoti, Maui tinklus pakabino ant tvoros. Staiga jis išgirdo verksmą.

Maui skubėjo namo. “Tai motina. Tai ji. Dirba darže ir verkia” — galvojo Maui.

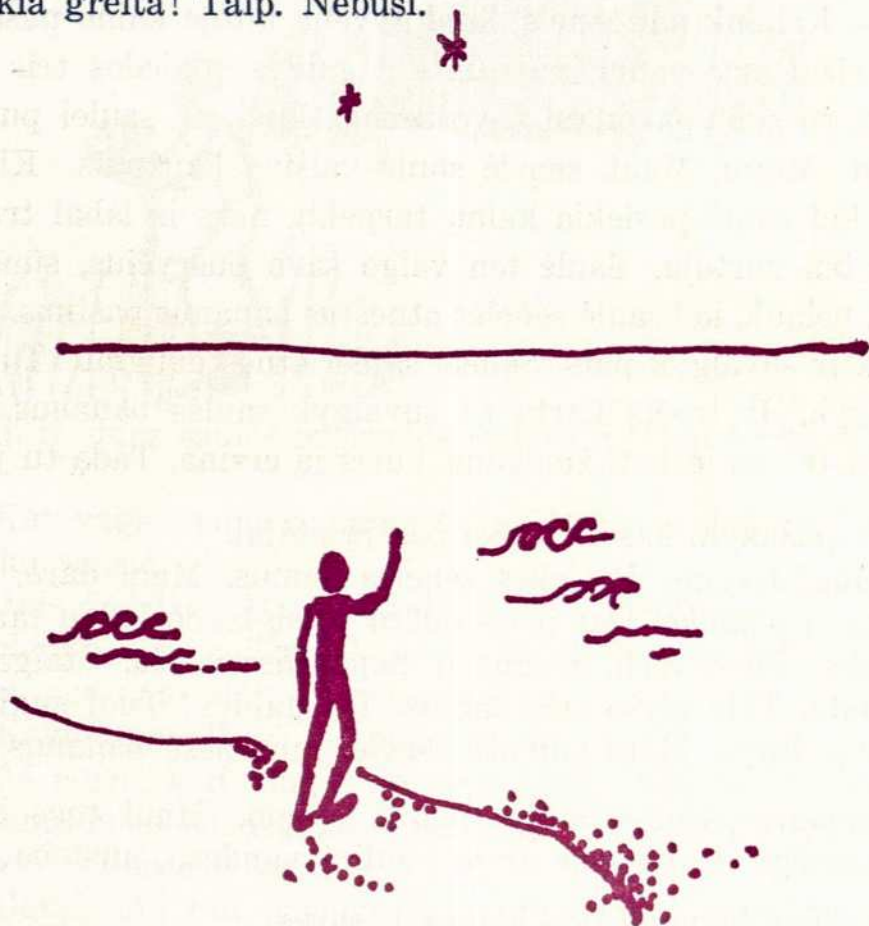
— Kas atsitiko? Ko verki, mama? Nedirbk jau daugiau. Pavargsi. Žiūrėk, ir saulė jau nusileido.

— Tas greitas saulės nusileidimas ir yra mano nelaimė, — guodėsi Maui motina, galvą ant sūnaus peties padėjusi. — Saulės kaip ir nėra. Visada per greit nusileidžia. Aš vos tik pradėdų dirbti, o saulės tuoj ir nėra! Man negana dienos nei sodui, nei daržui prižiūrėti. Nėra laiko nė audinio savo rūbams išausti. Tik pažiūrėk, Maui, į mūsų sodą! Medeliai maži, neauga. Jiems negana saulės ir neužtenka šviesos.

Maui buvo gaila motinos.

Naktį, kai visi jau miegojo, Maui išėjo iš namų į pajūrį. Jis vaikščiojo jūros pakraščiu ir galvojo apie savo motiną. Prisiminė jos ašaras, bet nežinojo, kaip pagelbėti. Buvo apmaudu. Maui iškėlė ranką ir pagrąsė:

— Nuo dabar, saulute, imsi keisti savo blogus įpročius! Nebūsi tokia greita! Taip. Nebūsi.

Aušo. Maui nenuleido akių nuo tekančios saulės. Ir vėliau — visą dieną jis saulę stebėjo ir matė, kaip nusileido, nudažiusi dangų raudonai.

— Be reikalo vargsti. Saulė niekada liečiau neriedės, sūnau. Dar niekas neprivertė jos sumažinti greičio. Nepavyks nė tau, Maui.

— Ot ir pavyks! Pamatysi, mama! Ji tą savo greitį sumažins! Aš ją priversiu tą padaryti!

— Kaip tu tą padarysi, sūnau? Kaip?

— Dar nežinau, bet aš tai padarysiu!

— Jeigu jau tikrai nori to pasiekti, tai aš tave išpėju: ruoškis rimtai. Imtynės su saule bus sunkios. Saulė stipri ir galinga. Tu turi būti gudrus. Klausyk, ką tau pasakysiu.

— Klausau, mama.

— Keliauk pas senelę, kuri gyvena kitoje kalno pusėje. Kai būsi visai arti namų, palauk, kol gaidys sugiedos tris kartus. Po to, tu tuoj pamatysi savo senelę, kuri eis saulei pusryčiais nešina. Matai, Maui, senelė saulę vaišina bananais. Kiekvieną rytą, kai saulė pasiekia kalnų tarpekį, nors ir labai trumpam, saulė ten sustoja. Saulė ten valgo savo pusryčius, sūnau. Tu, Maui, nelauk, kol saulė senelės atneštus bananus pasiims. Tu juos paimk ir suvalgyk pats. Senelė saulei atneš daugiau. Tu ir tuos suvalgyk. Ir trečią kartą tu suvalgyk saulės bananus. Senelė supyks ir ims ieškoti žmogaus, kuris ją erzina. Tada tu jai pasirodyk, pasakyk, kas esi ir ko pas ją atėjai.

Maui išvyko. Pasiekęs senelės namus, Maui darė, kaip jo motina jį pamokė. Dar prieš aušrą prisiglaudė kalnų tarpeklyje ir laukė. Buvo vėsu, drėgna ir nepaprastai tylu. Staiga viskas pasikeitė. Tyla plyšo tris kartus. Tai gaidys! Tuoj sugirgždėjo namelio durys. Maui pamatė senelę, kuri nešė bananus.

Bananus senelė padėjo netoli šulinio. Maui tuos bananus tuoj suvalgė. Kai senelė atėjo į šulinį vandens, nustebo:

— Kur bananai? — klausė ji savęs.

Senelė tuoj ir vėl atnešė saulei bananų ir padėjo toje pačioje vietoje — prie šulinio.

Maui ir šiuos saulės pusryčius sudorojo. Taip kartojosi tris kartus.

— Kas vagia mano bananus? Kas vagia saulės pusryčius?

— supyko senele.

Su tais žodžiais, Maui išlindo iš savo slėptuvės.

— Nepyk, senele. Tai, aš. Aš — Maui, tavo anūkas. Atėjau pas tave, nes man reikia tavo pagalbos.

— Kokios pagalbos? — pyko senele.

— Aš noriu, kad saulė taip neskubėtų. Nuo to jos lėkimo, mano mama labai pavargsta — pasakojo Maui savo rūpestį.

Senele išklusė ir tarė:

— Gerai. Aš tau pagelbėsiu. Tu parūpink šešiolika labai stiprių virvių: prie kiekvienos virvės turi būti ir kilpa. Visos kilpos turi būti iš tavo sesers plaukų. Kai visa tai turėsi, ateik vėl čia.

Maui skubėjo. Gana greit jis jau ir vėl pas senele traukė. Jis buvo smagus.

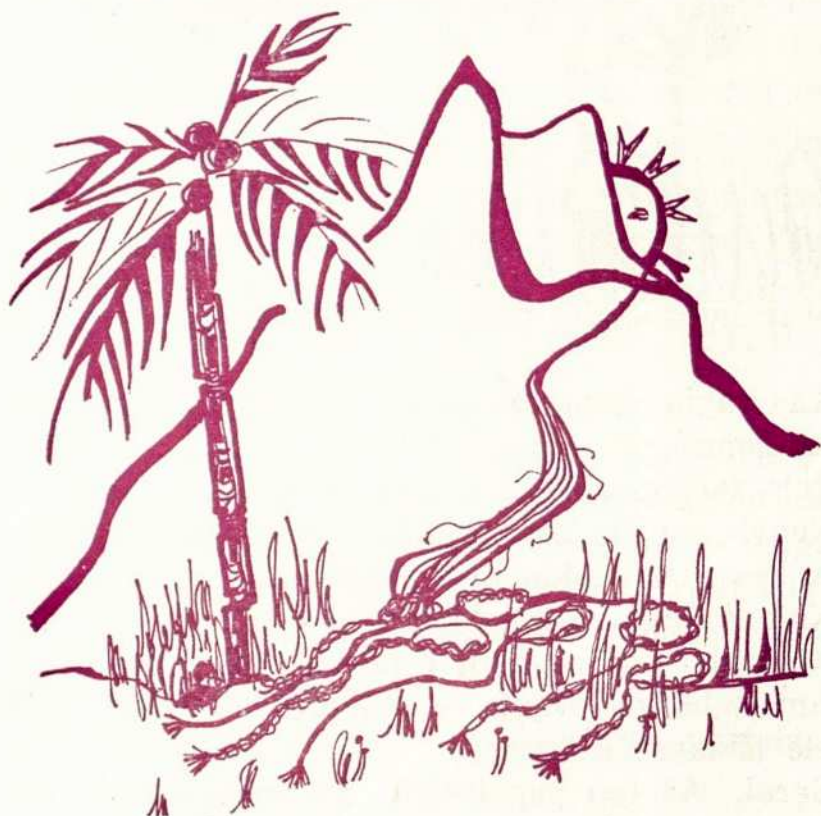
— Dabar saulė jau nepaspruks, — kalbėjo Maui senutei.

Senele Maui padavė kirvuką.

— Šis kirvukas stebuklingas. Nepamesk. Bus tau labai naudingas.

— Ačiū, senele, dėkojo Maui.

Maui dirbo. Paslėpė žolėje virves ir kilpas. Iškasė ir duobę, kurioje pasislėpė pats. Ėmė švisti. Kilo lengvas vėjelis. Šlamėjo medžių lapai. "Saulė žiovauja" — galvojo Maui. Tuo po to, vėl tris kartus sukliko gaidys. Sulig gaidžio riksmu, saulė į žemę pasiuntė savo pirmąjį spindulį, kuris tuo į žolėje išties-
tas virves ir kilpas. Taip atsitiko ir kitam saulės spinduliui. Ir kitam! Ir dar kitam! Ir visiems saulės spinduliams!

— Valio, — linksmai šaukė Maui.

Jis išlipo iš savo slėptuvės, surinko visas virves ir jas, kartu su įkliuvusia saule, pririšo prie stipraus medžio.

— Tai, ką, saule!? Pagavau tave! Dabar tu darysi, ką aš tau sakysiu!

Saulė tylėjo. Ji tik blaškėsi, bruzdėjo ir žvalgėsi į visas puses.

— Vargšė tu dabar, saule! Šis rytas tau nekoks! — kalbėjo Maui.

Saulė pasiblaškę, pasiblaškę ir staiga visu veidu atsisuko į Maui. Maui pajuto visą supykusios saulės apmaudą ir galią.

— Sudegins mane, — nusiminė Maui. Jis prisiminė stebuklingą kirvuką.

Prasidėjo sunki ir varginanti kova. Maui kirto kirvuku iš visų jėgų. Saulė neatlaikė. Susmuko...

— Gražink man mano galią ir jėgą, Maui! Tuomet prašyk, ko nori, — vaitojo nugalėta saulė.

— Gerai, saule, bet yra sąlyga. Nebūk tokia greita. Tu, saule, tarp rytų ir vakarų, lyg arklių lenktynėse! Jei pažadi sulėtėti, paleisiu.

Bet, ne! Saulė lėtai gyventi nenorėjo, o Maui nenorėjo jos paleisti. Vienas kitam nusileisti nė nemanė.

Maui ir saulė pykosi, tarėsi, kol abiems visa tai nusibodo. Pagaliau susitarė, kad pusę metų saulė bėgs senuoju greičiu, o pusę metų eis lėčiau, kad dienos būtų šviesesnės ir ilgesnės. Maui išlaisvinęs saulę iš kilpų, priminė:

— Nepamiršk, ką žadėjai. Kitą kartą toks geras nebūsiu...

Saulė, ką darys — prižadėjo.

Kitos dienos rytą, kai saulė pažiūrėjo į tą vietą, kur susitiko su Maui, pamatė, kad virvės ir kilpos vis dar žolėje. Saulės širdis iš baimės ėmė drebėti ir ji sušuko:

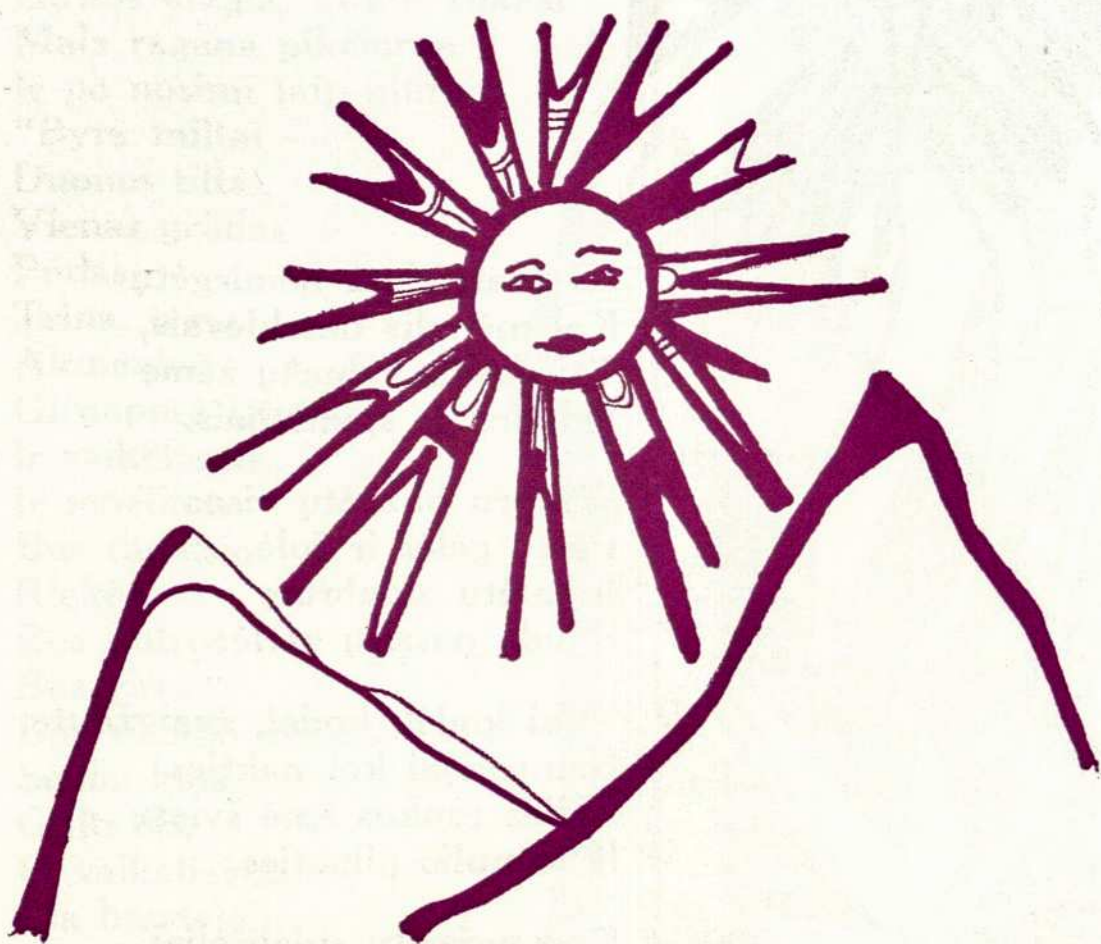
— Kodėl tu palikai čia tuos baisius daiktus, Maui?

— Kad tau primintų mūsų sutartį. Saugokis, saule, aš nejuokauju.

Praėjo daug laiko. Saulė niekada nepamirš, kaip ji kovojo dėl savo teisės gyventi.

Dar ir dabar, kalne, kurį Havajuose vadina "Saulės namai",
tebėra medis, kilpos ir virvės, kuriomis Maui sugavo saulę ir
privertė jo klausyti...

Saulės ir Maui sutartis buvo amžina, ir saulė jos laikosi,
nors Maui jau seniai nėra.

SIDABRINIAI BURTAI

Ritonė Jotvingytė

Jei žvaigždutė nemirgėtų
Kol mėnulis ties klevais,
Tai naktis užburtų žemę
Sidabru ir spinduliais.

Sidabru blizgėtų visos
Pievų gėlės ir žolė,
Ir lalėtų sidabrinę
Raudą pasakų varlė:

“Vai kodėl, kodėl, žvaigždute,
Nemirgėjai kol nakties
Žalios rankos ėmė šviesą
Iš mėnulio pilnatis,

Kad nežaistų sidabrėliai
Sodų medžiais, nei žiedais,
Nei rasotų, nei almetų
Sidabriniais obuoliais.”

RAGANA

Faustas Kirša

Griatelėj, už pečiuko,
Girnos urzgia, girnos sukas.
Mala ragana pikčiurna
Ir po nosimi taip niurna:

“Byra miltai —
Duonos tiltai,
Vienas grūdas —
Pūdas.

Trina, trina
Akmeninė
Girnapusė kvietį.

Ir vaikeliams,
Ir seneliams
Bus ragaišio
Riekės.

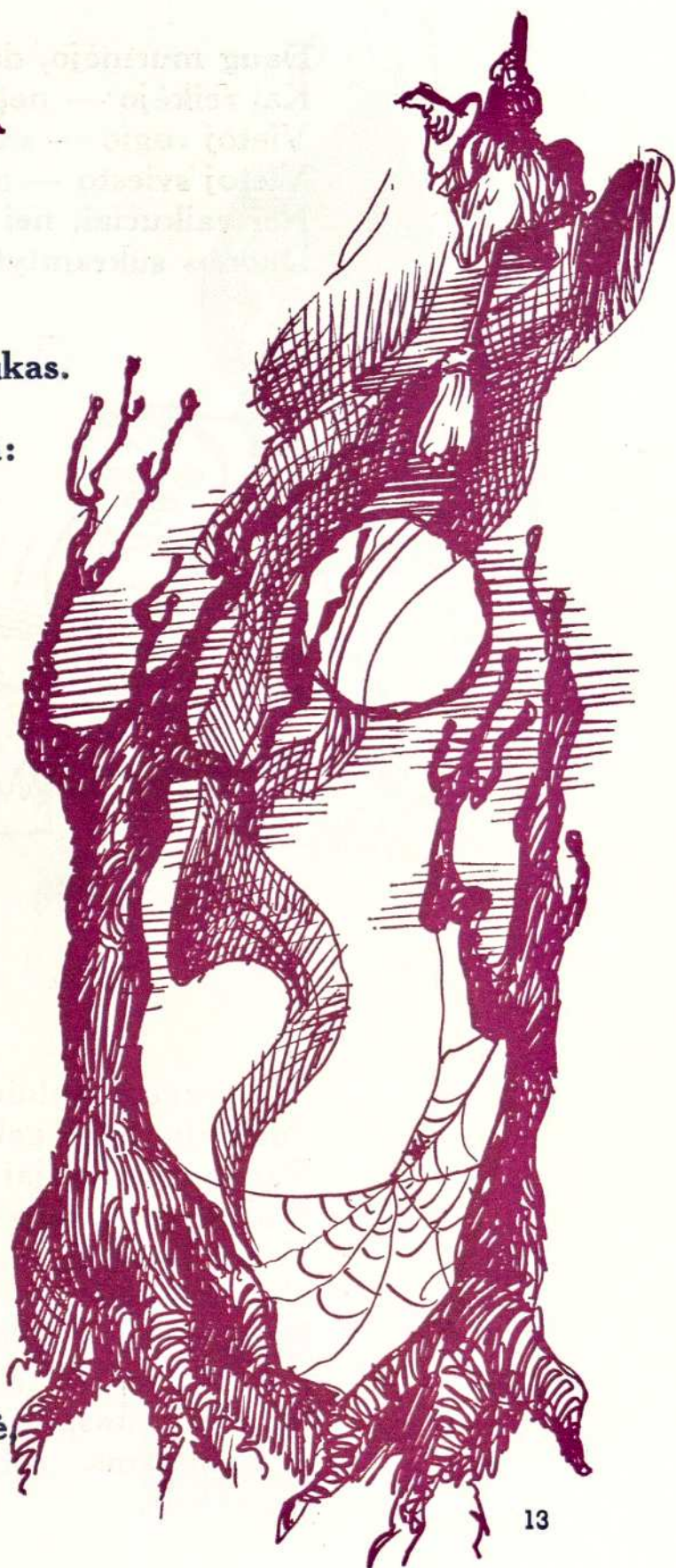
Bus putros,
Bus giros
Bus visokio maisto.

Seniai kais,
Gulti eis,
O vaikeliai žaisti.

Čia bandelė,
Čia riekelė, —
Pyragaičiai!

Neapgaunu,
Lygiai gauna
Ir našlaičiai!”

Miltų kalną kai pritrynė
Kepė duoną raganinę.

Daug murmėjo, daug žadėjo,
Kai reikėjo — neturėjo, neturėjo.
Vietoj rugio — smėlį kepė,
Vietoj sviesto — molį tepė.
Nei vaikučiai, nei seneliai
Duonos sukramtyt negali.

* * *

Apie raganą velniukai
Šokinėja, kaip gaidukai.
Raganą jie baisiai barė,
Kad ne taip, kaip reikiant darė:
“Kam žadėjai,
Kam žadėjai
Pyragaičius
Ir seneliams,
Ir našlaičiams,
Ir vaikeliams.

Mes padarėm,
 Mes padarėm
 Iš tų miltų
 Smėlio tiltus.
 Iš bandelės,
 Iš riekelės —
 Akmenėlis ugnį skelia.”
 Raganai labai patiko,
 Kad ji nekalta paliko:
 Riša burtų mazgiukus
 Ir paglosto velniukus.

O našlaičiai ir vaikeliai
 Dovanų sulaukt negali
 Tik nuo tų, kurie juos myli,
 Kviečiasi į aukso pilį:
 Nuo mamų, nuo tėvelių,
 Nuo brolių, nuo seselių.
 Ir žmogus geros širdies —
 Pats nevalgys — tau padės.

SAPNAS AR NESAPNAS

Jurgio Jankaus
Vaizdelis Kalėdoms

Mokykloms pritaikė Izabelė Žmuidzinienė

Veikėjai: Rimas, Žibutė, Vingis — Rimo šuo, Murkis — Žibutės katinas, Zaibas — kaimyno šuo, Rundė — voverė, Gundė ir Dundė — Žibutės pelės.

Scenoje: *Naktis. Rimo kambarys. Pro langą krinta gatvės lempos šviesa. Ji apšviečia lovoje miegantį berniuką ir ant kilimėlio susiraičiusį Vingį. Ant sienos didelis elektrinis laikrodis rodo pusę pirmos. Vingis staiga pakelia galvą, žiūri per petį atgal. Sukrutęs pasistoja ant priešakinių kojų, klausosi. Vėl krinta ir vaidina, kad miega, vieną akį koja pridengdamas.*

ŽIBUTĖ: *(Ieina ant pizamos užsimetusi palaidinuką, išispyrusi į šlepetes, paglosto Vingį ir ima judinti Rimą už peties.)*

RIMAS: *(Paniurna ir apsiverčia ant kito šono.)*

ŽIBUTĖ: Rimai, Rimuk! Pabusk!

RIMAS: *(Paniurna kiek garsiau ir labiau susisuka į anklodę.)*

ŽIBUTĖ: Tai miegojimas! Galėtum su visa lova išnešti...

Vingi, gal tu žinai, kaip savo šeimininką prikelti? Pakauk jam į ausį.

VINGIS: *(Prisiglaudžia prie lovos ir uždengia kojomis akis.)*

- ŽIBUTĖ:** Gudruolis! Kam dengi akis? Verčiau ausis užkimšk, tai žinosiu, kad nė girdėti nenori.
(*Vėl purto Rimą.*)
Rimai, ar jau galų gale į pagali pavirtai? Kelkis!
- RIMAS:** (*Staiga pašoka.*)
Ar jau į bažnyčią?
- ŽIBUTĖ:** Ne į bažnyčią, Rimuk. Ne. Dar anksti. Bet gyvuliai tuoj pradės kalbėti...
- RIMAS:** Ką? Gyvuliai kalbės? Ar sapnuoji?
- ŽIBUTĖ:** Ne, tikrai! Ar pamiršai, ką vakare močiutė pasakojo?
- RIMAS:** Ką močiutė pasakojo, tai kitas reikalas. Gyvuliai kalbėdavo tvarte. O kur tu tvartą čia rasi? Tais laikais ir kaime retai kas tą kalbą girdėjo. Pati močiutė sakė — gal vienas iš milijono...
- ŽIBUTĖ:** O kodėl mudu negalim būti du iš to milijono? Ir gyvulių turim. Va, tavo Vingis lovoj vartosi, o ir mano Murkis, žiūrėk, nosį pro duris kaišioja.
- MURKIS:** (*Vaikams kalbant Murkis ikiša galvą iš tos pusės, kur įėjo Žibutė. Murkis pamoja Vingiui, o Vingis Murkiui.*)
- RIMAS:** Gal kada gyvuliai ir šnekėdavo, bet ne dabar. Kam mane be reikalo prikėlei? Sapnavau, kad leidžiuos nuo kalno su pašliūžom, o tu atėjai ir viską sugadinai. Taip smagiai ėjo, kad net saldu buvo.
- ŽIBUTĖ:** Nepyk. Aš ir pati sapnavau. Bet staiga kažin kas atėjo, pajudino už peties ir sako: "Kelkis ir Rimą prikalk. Tuoj kalbės gyvuliai. Tik skubėk, kad nepavėluotum"! Kai atsimerkiau, toks baltas šešelis nuplaukė ir dingo sienoje.
- RIMAS:** Sapnavai. Tikrai sapnavai.
- ŽIBUTĖ:** Ne, to tai nesapnavau. Buvau visiškai atsibudus, kaip tu dabar. Pirmus žodžius girdėjau pro miegus, bet paskutinius visai aiškiai: "Skubėk, kad nepavėluotum." Ir dabar dar jaučiu tuos minkštus pirštus ant peties.
- RIMAS:** Žiūrėk!
- ŽIBUTĖ:** Kur?
- RIMAS:** Žiūrėk, kiek laiko.
- ŽIBUTĖ:** O! (*Užsiima rankomis burną.*)
- RIMAS:** Matai, jau seniai po dvyliktos. Pramigai.
- ŽIBUTĖ:** Nepramigau. Kai tik pasakė, tuoj šokau ir atbėgau čia.
- RIMAS:** (*Rengiasi vėl gulti.*) Tau tik taip rodosi. Užsnūdai, ir pušvalandis prabėgo...
- ŽIBUTĖ:** Neužsnūdau. Žinau, kad ne. Mūsų laikas, tur būt, kitoks.
- RIMAS:** O koks? Šiandien pats pagal radiją nustačiau.

ŽIBUTĖ: Tik jau negalvok, kad Dievas savo laikrodį pagal radiją tikrina.
 RIMAS: Eik tu...
 ŽIBUTĖ: Kodėl nesakai "višta"?
 RIMAS: Kam man sakyti?
 ŽIBUTĖ: Visada sakai, kai nežinai, kaip išsisukt!
 RIMAS: Jeigu jau taip nori, gerai. Eik miegot, višta. Kudakini, kudakini, miegot žmogui neduodi.
 ŽIBUTĖ: Atsirado žmogus! Tokiam tik ant katės pajoti!
 RIMAS: Palauk tu man... (*Griebia Žibutę, bet ji vikriai pašoka į šalį. Šokdama užkliudo kėdę, kuri parvirsta.*)
 VINGIS: (*storu balsu*) Rimai, ar jau diržo reikės?
 RIMAS: (*žiūrėdamas ne į Vingį, bet visai į kitą pusę*) Ne aš, tėtė. Va, ta atėjo ir miegot neduoda. Žibei reikia diržo, ne man!
 MURKIS: (*Įkisha galvą pro duris.*) Ai, ai, kaip tu moki...
 RIMAS: Ką moku?
 ŽIBUTĖ: (*Labai susijaudinusi*) Rimai, Rimai, ar nematai? Rimai!
 RIMAS: O ką reikia matyti?
 ŽIBUTĖ: Nagi tu ir nesusigaudai. Vingis ir Murkis! Jie kalba! Vingis, juk tu prašneakai, ar ne?
 VINGIS: Kad ir prisipažinčiau, Rimas vis vien netikės...
 RIMAS: Kaip tai gali būti? Juk jau seniai po dvyliktos. Tu Žibute, tyčia magnetofoną įjungei! Judu su tėčiu sugalvojot. Gudruoliai, mat! (*Šoka iš lovos ir ieško.*) Parodyk, kur paslėpėt!
 VINGIS, MURKIS IR ŽIBUTĖ: (*Visi kartu pradeda juoktis.*)
 RIMAS: (*Atvira burna nusteбęs žvalgo si nuo vieno į kitą.*)
 MURKIS: Tai kas, kad po dvyliktos? Čia taip, o pas mus — ne.
 VINGIS: Žibutė teisybę sakė. Ne visų laikrodžiai turi eiti pagal žmonių radiją.
 RIMAS: Tai jūs kalbat? Jūs tikrai kalbat?
 VINGIS: Žinoma. O kaip tau atrodo?
 MURKIS: Mes visada kalbam, bet savo kalba. Žmonių kalbą naudojam tik vieną sykį metuose.
 ŽIBUTĖ: Matai! Netikėjai, ką močiutė sakė. Dabar pats girdi. Kas dabar gudruolis?
 VINGIS: Žibute, nutilk. Jaučiu, kad už durų yra svečių.
 ŽIBUTĖ: Aš nieko negirdžiu...
 VINGIS: Aš užuodžiu. Reiktų atidaryti duris...
 ŽIBUTĖ: Jau bėgu... Tik kas tokiu laiku galėtų ateiti?
 MURKIS: Įleisk ir pamatysi.
 RIMAS: Gal angelai su piemenėliais... O mano lova suversta! (*Laksto aplink lovą, ją taisydamas.*)

MURKIS: Ką čia veiks angelai su piemenėliais? Kristus juk ne čia gimė. Mes galėtume tenai nueiti... Bet toli...

RIMAS: (*Nori atsakyti, bet tuo metu įeina Žaibas ir Runda, Žibutė iš paskos.*)

ŽAIBAS: Sveiki, gyvi!

RUND: O, kaip čia šilta! (*Rimui:*) Ar turi riešutų?

ŽAIBAS: Tau daugiau niekas ir nerūpi! Tik riešutai!

RUNDĖ: (*Užšoka ant kėdės.*) Žinoma, kad rūpi! Jau trys dienos, kai Rimas man nieko neišnešė. O kai išneša, tu sėdi po medžiu ir neprileidi. Pikčiurna, tu!

ŽAIBAS: Nešokinėk. Juk žinai, kad šiandien tavęs negriebsiu.

RUNDĖ: Žinau, žinau. Bet kai pamatau tavo dantis, šiurpas nubėga iki pat uodegos galo.

ŽIBUTĖ: O, Runda ir Žaibai, nesipykit. Vieną vakarą pabūkit draugai.

RUNDĖ: Jei būtum girdėjus, ką aną dieną tas pikčiurna man pasakė, žinotum, koks iš jo draugas.

ŽAIBAS: O ką aš sakiau?

RUNDĖ: Sarmatos neturi! Ar nesakei: "Palauk, kai susirinksim Kalėdų naktį, gyva neištrūksi! Visus kaulelius sutriuškinsiu"!

MURKIS: Iš Žaibo visko galima tikėtis.

DUNDĖ: (*iškišusi galvą iš urvo ar iš kokio kampo*) O taip, taip! Murkiu tai visada galima tikėti. Tik neik artyn...

GUNDĖ: Net ir tada, kai sotus, guli uodegą ištiesęs. Nebandyk pro nosį šmikštelėti...

MURKIS: O iš kur judvi dabar? Kas jus čia prašė?

DUNDĖ: Ar mums tai ne Kalėdų naktis? Kodėl ir mes negalim ateiti?

MURKIS: Aš nesakiau, kad ne Kalėdų...

ŽIBUTĖ: Dunde! Gunde! Kas judvi išleido iš narvelio? (*Paglosto abi.*) O tu, Murki, žiūrėk! Paliesi kurią, iš namų išvarysiu! Tiesiai į lauką, į pusnį.

MURKIS: (*Apsilaužo žiūrėdamas į peles, bet kalba nuolankiu balsu.*) Ar negailėtum, kad kojytes nušalčiau? Gal slogą gaučiau... O gal ir plaučių uždegimą...

ŽIBUTĖ: Nors ir plaučių uždegimą! Tik pabandyk nors vieną pelytę paliesti!

VINGIS: (*Juokiasi.*) Jei tik kokį sykį sučiaudėtų, tuoj Žibutė daktarą Murkiui šauktų. Tuoj į ligoninę, tuoj ašarų pilna sauja! Ar aš nežinau?

MURKIS: Nekalbėk man apie jokią ligoninę!

VINGIS: Žinau, kad nenori. Ir daktaro su adata bijai. Kad nebijotum, nuo ryto ligi vakaro čiaudėtum. O Žibutė taip ir lakstytų iš paskos: "Gal šilto pienelio?... Gal žuvelės uodegytę?... Gal pelytę pažaisti?..."

ŽIBUTĖ: (*Numoja ranka.*) Vingi, kaip tau negėda? O apie tave ar nelakstau, kai susergi?

ŽAIBAS: Bet ne tiek, kiek apie Murkį...

MURKIS: O iš kur tu žinai?

ŽAIBAS: Pats mačiau. Kai bijojai iš medžio išlipti, net gaisrininkus pašaukė. O paskui Žibutė visą dieną apsikabinus laikė: "Tas mano Murkelis, tikras vargšelis..." Ar ne taip?

ŽIBUTĖ: (*Pagrūmoja Žaibui pirštu.*) Nekalbėk geriau, gudruoli. Gal prisimeni, kaip Murkis medį atsirado? Ar ne nuo tavo dantų savo kailį gelbėjo?

ŽAIBAS: O kam jis su uodega man panosėj?... Tik užsnūsk kur patogiai, ir tas tuoj atsiranda. Brūkšt, brūkšt...

MURKIS: (*Pasišiaušia.*) Meluoji! Kada aš tau panosį braukiau? Visi žino, kad aš prie tavęs nė iš tolo!

ŽIBUTĖ: (*Trepteli koja.*) Nurimkit abu! Jei norit peštis, visus išvarysiu į sniegą!

DUNDĖ: Mes netriukšmaujam.

ŽIBUTĖ: Ne, jūs tikrai ne. Bet dar man nepasakėt, kas jus iš narvelio išleido. Ar pačios kaip nors išlindot? Daugiau taip nedarykit. Jei Murkis pasimaišytų...

MURKIS: Vis Murkis ir Murkis. Didžiausias nusidėjelis, atrodo...

ŽIBUTĖ: Labai atsiprašau, kad užgavau tave. Bet juk pats žinai, kaip būtų, jei pelytės visad čia laisvai bėgiotų...

GUNDĖ: Pasirodė toks baltas šešėlis, atkabino narvelio duris ir dingo sienoje.

RUNDĖ: Va, turim draugų. Dabar tie šunes ir katinai tegu mūsų neskriaudžia!

ŽAIBAS: Kas jus skriaudžia?

RIMAS: (*Visą laiką atvira burna stebėjęs kalbančius gyvulius, staiga susunka:*) Tikra teisybė! Juk aš nesapnuoju! Žibute, ir tu nesapnuoji! Jie šneka taip, kaip ir mes. Močiutė sakė, kad Kalėdų naktį gyvuliai šneka, kad galėtų gimusį Kristų pagarbinti... Bet nė vienas jo nepaminėjo. Tik pešasi visi...

VINGIS: Sarmata! (*Užsidengia kojomis akis.*)

RIMAS: Žaibai, o ką tu pasakysi?

ŽAIBAS: Ir man gėda. Bet, matai, tur būt mes iš žmonių šitaip išmokom... Anksčiau taip nebūdavo...

RIMAS: O tu, Murki, ką pasakysi?

MURKIS: Ar taip jau svarbu, ką aš pasakysiu? Ką aš sakau, niekas niekuomet neklauso. Bet, jei taip nori žinoti... Kūdikėlis taip seniai gimė, kad visi jau pamiršo. Tai kokia čia sarmata? Šnekam apie tai, kas mums rūpi. Toks jau gyvenimas...

ŽIBUTĖ: Murki!

VINGIS: Tegų, Žibute, tegų. Murkis visada svajojo tapti profesorium.

MURKIS: Juokis, kiek nori. Juokitės ir jūs. Bet pirma padėkit ranką ant širdies ir pasakykit, ar taip labai tikit tuo Kūdikėliu...

ŽIBUTĖ: Aš tikiu!

MURKIS: Žinoma, tiki. Nes močiutė liepia. Pamėgintum kitaip, ir tuoj gautum bart!

DUNDĖ: Ir aš tikiu. Man niekas neliepia.

GUNDĖ: Ir aš! Ir man kaip Dundei!

RUNDĖ: Ir aš tikiu!

ŽAIBAS: Sakysit, ką norit, bet aš irgi tikiu. Nors ir šalta gyvenu, bet tikiu.

VINGIS: Aš gyvenu šiltai, bet tai nekliudo man tikėti...

RIMAS: Aš irgi tikiu. Kai išgirdau jus šnekant, žado netekau. Maniau, kad išgirsiu daug gražių dalykų. Močiutė vis sakydavo, kad gyvulėliai nekalti, todėl arčiau Dievo. O dabar, matau, kad tik bartis čia susirinkot...

MURKIS: Palauk, palauk. Aš seniai pastebėjau, kad mėgsti kalbėti, pats nežinodamas apie ką kalbi. Nežinai, nei kaip, nei kam mes čia susirinkom. Aš pats Žibutę prikėliau ir peles iš narvo išleidau.

Tik tavęs nežadinau. Žinojau, kad tik bėdos bus.

RIMAS: Tai kam mano kambary susirinkot?

MURKIS: Žiba viską padarė. Aš ne taip norėjau... Būtume susirinkę jos kambary ir susitarę be tavęs.

RIMAS: Žibute, ar taip?

RUNDĖ: (*Užšokusi ant stalo...*) Skanu! Pyragaičiai su riešutais! Ar tu juos kepei, Rimai?

RIMAS: Ne. Nemoku. Žibutė su mama kepė.

DUNDĖ: Duok paragauti! (*Ragauja.*) Gunde, paragauk. Tikrai skanu.

MURKIS: Ar jūs nenutilsit su savo tais pyragais! Nė susikalbėti negalima per tą triukšmą!

VINGIS: Kalbėk, kiek nori. Kas tau neleidžia? O kam patinka pyragaičiai, tegu valgo. Duokit ir man gabaliuką. (*Rundė paduoda Vingini pyragaitį.*)

MURKIS: Kimškit, kad norit. Tik kimšdami gerkles, neužkimškit ausų. Noriu visiems teisybę pasakyti. Juk visi žinote, ką žmogus mums padarė. Atėmė laukus, atėmė miškus, atėmė pievas, atėmė upes. Kas mums beliko?

RIMAS: Pavažiutum porą mylių už miesto — pilna miškų ir pievų! Kas kaltas, kad niekur iš Žibutės kambario nesijudini?

MURKIS: Miškai? Gal tau tie miškai, bet ne man! Įeini į tokį mišką, uodega kyšo lauk. Mėgini giliau įeiti, ūsai išlenda iš kitos pusės. Štai kokius miškus žmonės mums paliko!

RUNDĖ: (*Laižydama pyragaičio trupinius nuo snukučio:*) Aš nesijaučiu nuskriausta. Net maisto žiemai nereikėtų nešti. Rimas tiek man prikrauna riešutų, migdolų, saulėgražų, kad net žandai plyšta. Nešuos tik iš papratimo.

MURKIS: Tau, kad tik žandai plyštų! Teisybė tau visai nerūpi!

ŽIBUTĖ: Gera, Murki, kokios teisybės tu nori?

MURKIS: Atlyginimo! Mes turim gauti atlyginimą už skriaudas. Žmonės turi mums rūmus pastatyti, įrengti juose visus patogumus, mums valgyt virti, mus prižiūrėti. Ir turi mūsų įsakymų klausyti!

VINGIS: Eik, eiki, Murki. Tu ir dabar nieko neverdi ir kambarių nevalai. Žibutė kaip ponaitį lepina, gerą širdį rodo. O tu?...

MURKIS: Aš nenoriu nei aukos, nei geros širdies. Aš reikalauju, kad viskas mums būtų daroma iš teisingumo! Kad skolos būtų atlygintos! Tu, Žibute, prirašyk daug plakatų. O aš surinksiu visus miesto gyvulius. Bus demonstracijos! Revoliucija!

DUNDĖ: Aš su tavim vienuos namuos negyvenčiau! Man daug geriau čia pas Žibutę.

GUNDĖ: Ir man. Kas gali katinu pasitikėti?

RUNDĖ: O kaip bus mudviem su Žaibu? Kaip mudu galim šalia vienas kito demonstracijoj žygiuoti? Tik pamatau tuos jo dantis. . .

ŽAIBAS: Verčiau telefono laidais keliauk! Ir dabar man dantys ima niežėti!

MURKIS: Ei, jūs, neišmanėliai! Vingi, ar ir tu prieš mane?

VINGIS: Prie ko čia aš? Aš nesiskundžiu, tai ko tau? Ar negana tau Žibutė patarnauja? Ar per kieta tau ant sofos murksoti ištisas dienas? Svetimu prakaitu tunki!

MURKIS: O tu? Pats ne plonas!

VINGIS: Mudu su Rimu nors palakstyt išeinam. Dievo gamta pasidžiaugiam. Ir miškus ir laukus pamatom. Ir rytoj po sniegus bėgiosim.

RIMAS: Šiąnakt juk Dievas atnešė ramybę pasauliui. O kokia ramybė čia pas mus?

MURKIS: Ramu būtų ir mums, jei ne tie žmonės!

VINGIS: Ir žmogus Dievo sukurtas.

DUNDĖ: Pūskis, nesipūsk, Murki. Bet ir tu ir mes pelytės to paties Dievo kūriniai!

ŽAIBAS: Aš tai nesiginu, kad kartais man dantį paniežti, bet ar šį vakarą negalėtume kaip nors susitaikyti. Ir Dievui padėkoti už visa, ką turim?

RIMAS: Žaibas iš visų čia protingiausias! Argi mums ko trūksta?

ŽIBUTĖ: O tu, Murki, dar vis ketini prieš mane demonstruoti?

MURKIS: Niekur aš dabar neinu. . .

RUNDĖ: Kad tu ir nesusipranti! Čia buvo pasiūlymas mums visiems Dievui padėkoti.

MURKIS: Už ką?

GUNDĖ: Už viską!

MURKIS: O ką aš turiu. Ką jis man davė? Vergiją!

VISI: (Su priekaištu:) Murki!

RIMAS: (*Paima pirštu už pasmakrės:*) Gerai, Murki, galim draugiškai susitarti. Nori laisvės? Keliauk! Va, durys tau atviros, niekas nelaiko.

MURKIS: Keliauk? O kur? Kur tik eini, ten žmonės!

RUNDĖ: Aš savo gyvenimu patenkinta. O jei Murkis išeis, bus dar geriau. Pavasarį susisuksiu lizdą po pat Rimo langu.

MURKIS: Suk ir dabar! Kas tau kliudo?

RUNDĖ: Matau, kad norėtum. O ką pernai mano vaikeliams padarei?

VISI: Murki! Sarmata!

MURKIS: Ką aš padariau? Kas matė?

RUNDĖ: Aš mačiau. Gindama vaikus, tau nosį įdrėškiau.

VISI: Murki, gėdos neturi? Nors per Kalėdas...

ŽIBUTĖ: Gana peštis. Murkis, tikriausiai, žaisti norėjo. Bet dabar, jei Murkis tikrai nori mane palikti, prikelsiu tėvelį. Sėsim į automobilį ir išvešim į didelį mišką. Galės ten laisvai gyventi.

MURKIS: Ar nebus tau, Žibute, liūdna be manęs?

ŽIBUTĖ: Smagu nebus, bet gyvensiu. Dundė su Gunde padės liūdėti, o pavasarį į klevą atsikels Rundė. Ir vėl viskas bus gerai! Dabar, Murki, atsisveikink su visais. Bėgu tėtį prikelti.

MURKIS: Palauk!

ŽIBUTĖ: Mudu galėsime miške atsisveikinti. Aš palydėsiu.

MURKIS: Tai gal nekelk...

RIMAS: Ketini pėsčias eiti?

MURKIS: Man gaila tavęs, Žibute.

ŽAIBAS: O šiltos vietelės sofoj ar negaila?

ŽIBUTĖ: Žaibai, būk geras, nesikišk. Tai nepaliksi manęs, Murki?

MURKIS: Tai gal ne.

VINGIS: (*Pasižiūrėjęs į laikrodį:*) Man rodos, kad mūsų laikas baigiasi. Kol dar galim kalbėti, ką nors tinkamo pasakykim.

RUNDĖ: O paskui išbėgsim kaip laukiniai?

VINGIS: (*Sėda prie pianino.*) Pagiedokim.

ŽIBUTĖ: Pasveikinkim Kūdikėlį. Sutinki, Murki?

MURKIS: (*Linkčioja galva ir glaudžiasi prie Žibutės.*)

VINGIS: (*Skambina.*)

VISI: (*Gieda.*) "Sveikas Jėzau gimusis."

Scena: *Į giesmės galą, scena temsta. Giesmės tonai švelnėja, kol vos galima girdėti. Scena vėl nušvinta. Lovoje miega Rimas. Kėdėje miega Žibutė. Vingis susiraitęs ant kilimėlio, o Murkis snaudžia prie Žibutės kojų. Iš tolo sklinda bažnyčios varpų garsai.*

ŽIBUTĖ: (*Pakėlus galvą.*) Rimai! Rimuk!

RIMAS: (*Praveria akis.*) Ką?

ŽIBUTĖ: Ar aš sapnavau, ar tikrai taip buvo?

RIMAS: Kad šnekėjom su gyvuliais?

ŽIBUTĖ: Ir tu tą patį sapnavai?

RIMAS: Aš nesapnavau. Tikrai šnekėjau. Ir tu taip pat. Murkis norėjo revoliuciją padaryti? Kur jis?

ŽIBUTĖ: Va, murkia prie mano kojų. Murki, kaip su demonstracijom ir revoliucijom?

RIMAS: (*Paima Vingio galvą tarp delnų.*) Nežinojau, kad tu toks muzikalus. Na, kur skambinti išmokai? Papasakok, arba manysiu, kad tikrai visa tik sapnas buvo!

ŽIBUTĖ: Bet gražus sapnas. Murki, ar nenori į mišką išeiti? Nors galva linktelėk. Bet ne. Tik murki ir gana... (*Paglosto Murkį.*)

UŽDANGA

MOZARTAS

Dariaus Polikaičio, 10 m., eilės ir piešiniai

Čia pat, visai prie mūs namų,
Yra gatvė Mozart vardu.
Kodėl gi taip labai svarbu
Vadinti gatvę šiuo vardu?

Wolfgang Amadeus Mozart gyveno 1756-1791.
Jo tėvynė — Austrija. Jis buvo kompozitorius,
tikras genijus. Parašė daug žinomų kūrinių:
simfonijų, operų, sonatų, dainų. Buvo labai
darbštus. Rašė ir kūrė iki pat mirties. Garsi
jo nebaigta “Requiem” (laidotuvių mišios).

Nors miega jo širdies varpai,
Seniai nutilę — amžinai.
Tačiau skambės jo kūriniai
Didingai, švelniai ir žaviai.

VOVERYTĖS STRAKSYTĖS PIRMOJI ŽIEMA

Jau mūsų ilgai laukiama žiema atkeliavo. Truputį pašalo, pasnigo, ir vėjas nupūtė paskutinius lapus nuo medžių.

Voveraitė Straksytė visą šitą vaizdą apžvelgia savo dviem tamsiai rudom akim. Straksytė gyvena dideliame ąžuole. Ji dar nėra pajutusi šalčio ir nėra mačiusi sniego. Dabar, ant storos šakos atsitūpusi, voveriškai sau šneka: „Kaip čia viskas įdomu, bet ir baisu, o gal aš mirsiu nuo tokio šalčio.“ Taip pasakius, nustraksėjo į savo lizdą.

Lizde mamytė valgydino Straksytės broliukus, o tėvelis buvo išėjęs į darbą.

— Straksyte, kur tu buvai? Aš jau pradėjau rūpintis.

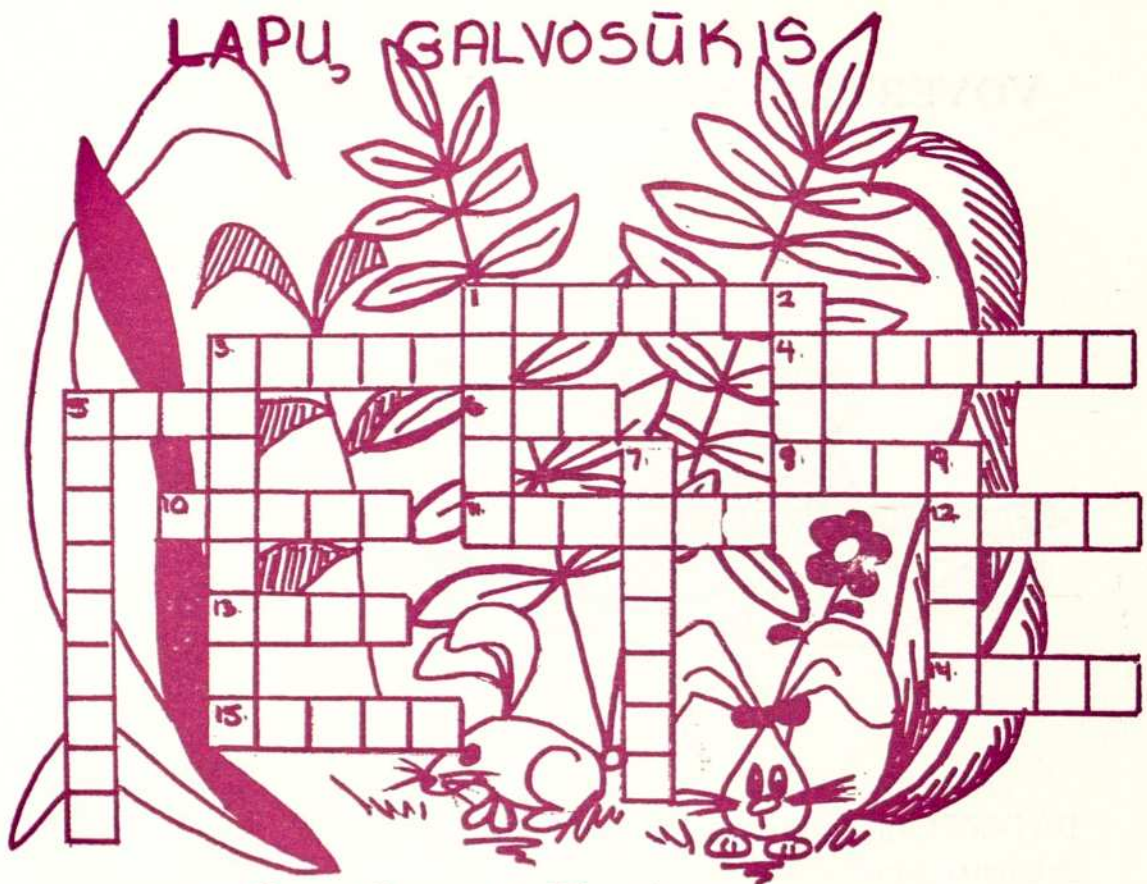
— Mamyte, aš nenoriu mirti, — sako Straksytė.

— O kas, vaikeli, tau pasakė, kad tu mirsi?

— Mamyte, tas keistas šaltis lauke, aš mirsiu nuo jo, — skundėsi Straksytė.

— Nemirsi, vaikeli, — ramino mamytė. — Aš jau daug žiemų esu pergyvenus. Valgyk riešutėlių.

*Lionytė Bradūnaitė
Chicago, Ill.*

Rima Karosaitė, Toronto

Žemyn:

1. Daiktas, kuriame žmonių mintys surašytos.
2. Mergaitės vardas.
3. Mes jame gyvename.
5. Kiškiai juos dažo Velykom.
7. Šiltų kraštų vaisius.
9. Karštas dangaus kūnas.

Skersai:

1. Šilti drabužiai, kuriuos eskimai nešioja šiaurėje.
3. Į priekį.
4. Vežimėlio dalis, kur sukasi.
5. Motina.
6. Veiksmažodžio trečias asmuo.
8. Didelis paukštis, minimas pasakose ir dainose.
10. Pasisveikinimas.
11. Gėrimas.
12. Jomis matome.
13. Poilsio vieta.
14. Dygliuotas gyvulėlis.
15. Medžiaga, nešiojama ant galvos.

AR ŽINAI?

Galvosūkį paruošė E. J.

Įrašykite reikalingus žodžius, kad išeitų pilnas eilėraštis.

Jei per——, jeigu t——,

(labai šilta; mažas žmogus)

Drėgna ir slopu,

Ar žinai, —— ——

(dėl ko; vabalas—Dievo karvytė)

Slepias po lapu?

Po —— —— vėsu,

(medžio dalis — įnagininkas;
Dievo karvytė — naudininkas)

Tiek ir tu žinai,

Kad pavėsio nepasiekia

—— ——.

(karštas dangaus kūnas — kilmininkas;
rimuoja su „žinai“)

Ar žinai atsakymai: 1-mas posmas — per karštą, tvaikas, kodėl, boružė.
2-tras posmas — lapu, boružei, saulės, spinduliai.
Lapų galvosūkių atsakymai: Žemyn — 1. knyga, 2. lėka, 3. pasaulis, 4. mar-
gučiai, 7. bananas, 9. saulė. Šeersai — 1. kailiai, 2. pirmyn, 4. ratukai, 5.
mama, 6. yra, 8. aras, 10. labas, 11. arbata, 12. akys, 13. lova, 14. ežys,
15. skara.

MŪSŲ KŪRYBA

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ

Buvo mažam miestelyje maža saldainių krautuvė. Šioje krautuvėje galima gauti visokių saldainių: iš Kanados, Amerikos, Lietuvos, Anglijos ir visų kitų kraštų. Krautuvės savininkas buvo ponas Saldainius. Kiekvieną dieną ateidavo daug vaikų ir pirkdavo saldainius. Vieni raudonus, o kiti žalius ar mėlynus, geltonus, ružavus, juodus arba violetinius.

Dvyliktą valandą naktį visi saldainiai atsibūdavo ir pradėdavo šokti ir dainuoti. Vieną naktį, kai atsibudo dvyliktą valandą, saldainiai išgirdo triukšmą. Durys atsidarė, ir įėjo trys vyrai. Saldainiai žinojo, kad čia vagys.

Saldainiai užpuolė vagis, ir jie greitai išbėgo. Šis įvykis parodė, kad negalima vogti saldainių ir kitų dalykų.

*Ramunė Pleinytė, 9 m.
Hamilton, Canada*

MALDA

Ačiū, Dievuli, už šią dieną.
Dievuli, Tu visa gali
ir Tu esi labai geras.
Atsiprašau, Dievuli,
kad neklausiau Tavęs,
kai neklausiau tėvelių.
Dievuli, aš labai norėčiau
būti geresnė,
ir su Tavo pagalba
aš būsiu...

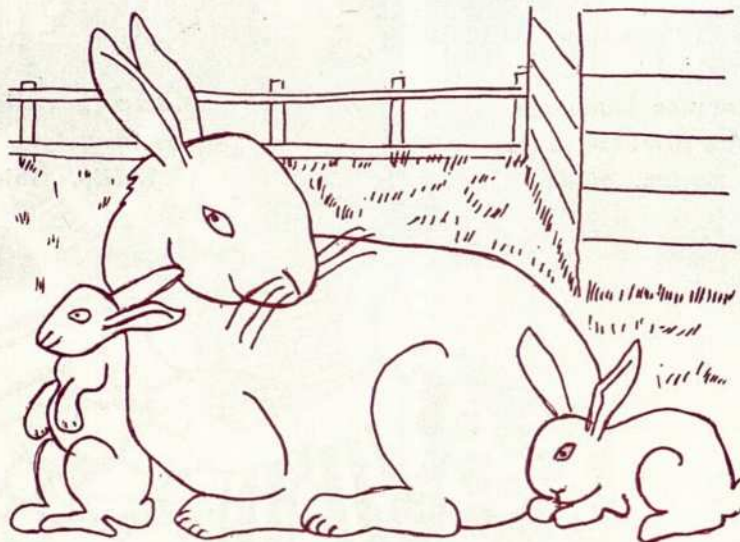
*Loreta Dainiūtė
Montrealio liuanistinė mokykla
4 skyrius*

TRIUŠIAI

Mano draugas Petras auginą triušius. Jis turi vieną didelį ir du mažyčius. Jie nebijo žmogaus. Man patinka triušiai. Jų kailis yra labai švelnus. Triušiai ėda žolę, kopūstų lapus ir morkas. Žiemą triušiai gyvena namelyje, o vasarą gali bėgioti kieme.

*Ričardas Liškauskas, 10 m.
Burlington, Canada*

STOVYKLOJE

Šią vasarą aš važiauvau į Neringos stovyklą su mano draugėm. Ten buvo virš šimto mergaičių ir buvo dvylika namelių. Buvo dešimt mergaičių kiekvienam namely ir kiekvienam namely buvo viena vadovė. Naktį kai mes buvom lovose mūsų vadovė mums paskaitydavo pasaką. Mes ten buvom dvi savaites ir per tas dvi savaites mes turėjom tris laužus ir tris iškylas. Prie vieno laužo mes kepėm dešreles ir "marshmallows". Kiekvieną vakarą mes turėjom kokią nors programą mūsų salėje. Kiekvienas nameelis turėjo paruošti. Kai mes atsikeldavom, mes darydavom mankštą ir po to mes eidavom į pamaldas Beržų šventovėje. Po pusryčių mes keldavom vėliavą. Mus meną mokydavo seselė Loreta. Ten buvo maža koplytėlė. Mūsų uniforma buvo balta bliuska ir mėlynas sijonas. Sekmadienį mes važiavom į Putnamą šokti tautinius šokius. Penktadienį mes turėjom sporto dieną. Paskutinę dieną viena mergaitė priėmė pirmą komuniją ir mes valgėm jos pyragą. Stovykloje buvo smagu.

*Eglė Procutaitė, 9 m.
Ottawa, Canada*

paveikslų paroda

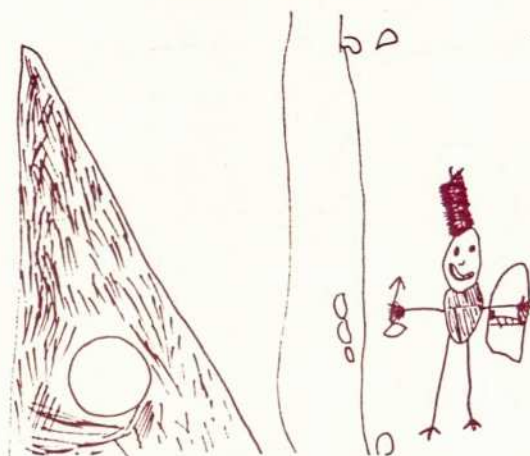
ALP 1485
L. arch.

Raganos kambarys
Rūta Bričkutė, 5 m.
Boston, Mass.

Rojaus gyventojai
Elena Muliolytė, 11 m.
Euclid, Ohio

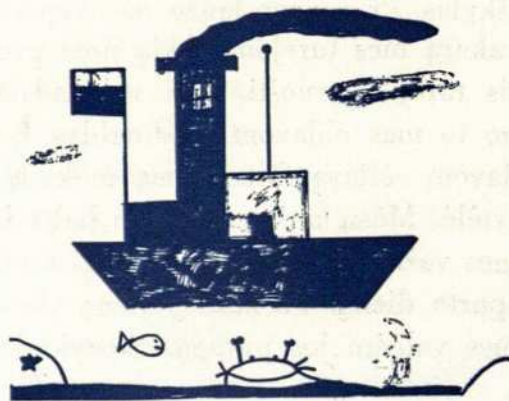
Indėnas, palapinė ir medis
Jonas Bričkus, 4 m.
Boston, Mass.

Klastingas mokslininkas
Ligia Bričkutė, 6 m.
Boston, Mass.

Namai
Mindaugas Banionis, 6 m.
Los Angeles, Ca.

Laivas
Vytas Banionis, 8 m.
Los Angeles, Ca.

91.189.133